

Izhaja poljubno najmanj štirikrat na leto. Posamezne številke 15 vinarjev. V „Zvezi“ združena gasilna društva dobivajo „Gasilca“ brezplačno. Urednik FRAN BARLE v Ljubljani.

GASILEC

Cene enkratnim oglasom.
 cela stran 37 kron 60 vin.,
 1/2 strani 18 kron 80 vin.,
 1/4 strani 9 kron 40 vin.,
 1/8 strani 4 kron 70 vin.
 Pri večkratnem oglašanju
 :: primeren popust. ::

V Ljubljani, dne 22. aprila 1919.

Vstajenje.

(Janko Hojan.)

Bolesti plod, gorja, obupa,
 rodil v ljubezni bratski vrtu
 drevo tolažbe je in upa,
 povito v solze potnem prtu.

Pognalo je drevo, vzbrstelo,
 hladilo rane je skeleče,
 trpina slednjega objelo —
 tolažbo nudilo ljubeče.

A, strela zlobne je nesloge
 v viharnih, temnih dneh prepira —
 zdvojila nežni vrh je sloge
 ter temelj blaženega mira.

In hiralo drevo zdvojeno
 na tleh je robstva in zavisti,
 z neslogo bratsko upognjeno
 na gredi hiralo nečisti.

A, sužnjost združila je brate,
 jim združila drevo zdvojeno,
 ter združila nesložne svate
 v njih slavno carstvo — prebujeno.

Branimo, bratje, rodni dom,
 gojimo si drevo ljubezni!
 Ne vladaj nas zavisti grom,
 branimo stare se bolezn!

Tolažbe, upa sladki vir,
 naj vedno čuti duša naša!
 Drevo ljubezni jamči mir,
 le v njem rešitev, moč je naša!

JUGOSLOVANSKA GASILSKA ZVEZA LJUBLJANA.

VABILO

k

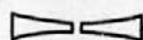
odborovi seji provizornega odbora
Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana

in k

I. občnemu zboru omenjene zveze,

ki se vršita

y soboto, dne 31. maja 1919 in v nedeljo, dne 1. junija 1919 v Ljubljani
v Mestnem domu.

A. Seja provizornega odbora.

V soboto, dne 31. maja 1919, ob 3. uri popoldne v pisarni Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva v Mestnem domu.

K odborovi seji so vabljeni:

- vsi tovariši, ki so bili dne 15. decembra 1918 izvoljeni v provizorni odbor Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana;
- vsi člani odseka za napravo novih pravil.

DNEVNI RED:

- Poročilo načelnika provizornega odbora.
- Poročilo o novih pravilih Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana in o novih pravilih gasilskih žup. (Poročevalec tov. Lavtižar).
- Poročilo o novih pravilih za gasilna društva združena v Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana. (Poročevalec tov. Turk).
- Poročilo o pravilih za podporni sklad Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana. (Poročevalec tov. Koleča).
- Določitev zveznih odsekov. (Poročevalec tov. Juvan).
- Raznoterosti

B. Občni zbor.

V nedeljo, dne 1. junija 1919, ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani Mestnega doma.

K občnemu zboru so vabljeni in obenem naprošeni, da se občnega zbora zanesljivo udeleže:

- dne 15. decembra 1918 izvoljeni provizorni odbor;
- dne 15. decembra 1918 izvoljeni odsek za napravo novih pravil;
- vsi župni načelniki ali namestniki, če so načelniki zadržani ali vabljeni na občni zbor v drugi lastnosti;
- po en član gasilnih društev, ki niso v zasedenem ozemlju in pripadajo županu v zasedenem ozemlju;
- odposlanci gasilskih žup.

Vsaka gasilska župa odpošlje na občni zbor poleg župnega načelnika še 2 odposlanca za vsakih 100 članov župe. Odlomki pod 50 članov se ne vpoštevajo, odlomke nad 50 članov je vzeti za celoto, toraj za 100 članov.

DNEVNI RED:

- Nagovor načelnika provizornega odbora.
- Likvidacija doslejnih deželnih gasilskih zvez.
- Poročilo o blagajničnem stanju Slovenske deželne zveze prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem. (Poročevalec tov. Koleča);
- poročilo o blagajničnem stanju Kranjske deželne gasilske zveze. (Poročevalec tov. Lavtižar);
- poročilo o blagajničnem stanju Zveze slovenskih prostovoljnih požarnih bramb za Spodnje Štajersko. (Poročevalec tov. Pristovšek).

3. Poročilo provizornega odbora:

- a) o novih pravilih za Jugoslovansko gasilsko zvezo Ljubljana in za gasilske župe. (Poročevalec tov. Lavtižar);
- b) o novih pravilih za gasilna društva združena v Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana. (Poročevalec tov. Turk);
- c) o pravilih za podporni sklad Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana. (Poročevalec tov. Koleča).

4. Volitev v smislu novih pravil:

- a) volitev predsedstva in odbora;
- b) volitev pregledovalcev računov;
- c) volitev odsekov.

5. Poročilo o razvrstitvi gasilnih društev v župe. (Poročevalec tov. Lavtižar in dr. Bergmann).**6. Poročilo o glasilu Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana.** (Poročevalec tov. Slapšak).**7. Poročilo o prošnjah za prispevek iz deželno stražnega zaklada.** (Poročevalec tov. Lavtižar).**8. Samostalni predlogi:**

- a) o enakosti kroja. (Poročevalec tov. Koleča);
- b) o enakem poveljevanju in izdanju priročnega vežbovnika. (Poročevalec tov. Barle);
- c) o vaditeljskem tečaju. (Poročevalec tov. Slapšak);
- č) o napravi poslovnega in službenega reda. (Poročevalec tov. Turk);
- d) o določitvi članarine zvezi in župam. (Poročevalec tov. Pristovšek);
- e) o določitvi prihodnjega občnega zbora. (Poročevalec tov. Turk).

9. Raznoterosti.

V Ljubljani, dne 22. aprila 1919.

Provizorni odbor.**Pripomnja:**

- a) Samostalne predloge je 8 dni pred občnim zborom vposlati provizornemu odboru Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana.
- b) Zborovalcem, ki žele prenočišča v Ljubljani od sobote na nedeljo, je to 8 dni pred občnim zborom naznaniti provizornemu odboru Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana v Mestnem domu.
- c) Oprava zborovalcev je, kjer le mogoče, gasilski kroj — (čepica, brez sekirice). Črko K in krono na naramkah je odstraniti.

Predsedstvene vesti.**Gasilska izjava.**

Zastopniki vsega slovenskega gasilstva, ki so imeli dne 15. decembra 1918 v Ljubljani svoje zborovanje, so se izrekli soglasno za nastopno izjavo:

»Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana, v kateri so združena vsa slovenska gasilna društva s sedežem v krajih, ki spadajo v ozemlje Narodne vlade v Ljubljani ter združujejo že danes nad 250 gasilnih društev in nad 8000 članov, radostno pozdravlja osvoboditev slovenskega naroda iz tisočletnega jerobstva tujih narodov in združitev slovenskega naroda z ostalimi jugoslovanskimi narodi v svobodno Jugoslavijo.

Prerojeni in očvrščeni v svoji narodni zavednosti hočemo kot verni sinovi svojega naroda posvetiti vse svoje moči in vse svoje delovanje v čast in slavo jugoslovanskega naroda.

Narodno vlado, Narodno veče in že vnaprej tudi skupno vlado, ki se snuje v Beogradu, priznavamo za svojo vrhovno oblast ter se ji stavimo v svoji lastnosti kot čuvarji narodnega imetja v službo in porabo.

Združitev Slovencev, Hrvatov in Srbov pod žezlom narodnega kralja Petra in pod regentstvom prestolonaslednika Aleksandra radostno pozdravljamo ter prosimo Narodno vlado, da našo udanost sporoči Njegovemu Veličanstvu kralju Petru ter Njegovi kraljevi Visokosti regentu Aleksandru. To v tej posvečeni dobi slovesno izjavljamo v imenu vseh pripadnikov naše organizacije.«

Na to je došla potom Narodne vlade SHS v Ljubljani iz Beograda naslednja brzozavka:

»Prosim Vas, sporočite predsedstvu Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana, da je vlada kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev z zadovoljstvom vzela na znanje izjavo omenjene zveze z dne 15. decembra 1918.«

Minister za notranje zadeve:

Pribičević, l. r.

Prestolonaslednik v Ljubljani.

V kratkem poseti prestolonaslednik Aleksander Ljubljano in najbrže še nekatere druge kraje po Sloveniji. Zagotavlja se, da Njegovo Visočanstvo ostane tri ali štiri dni med nami.

Ti dnevi bodo prazniki za Ljubljano in celo Slovenijo — in kako bi ne bili. Po tisočletni dobi suženjstva nam bo dana prilika pozdraviti v svoji sredini narodnega vladarja, vladarja naše krvi.

Društva, organizacije in posamezniki bodo ob prihodu in bivanju prestolonaslednika v Ljubljani trumoma prihajali v Ljubljano in tudi slovensko gasilstvo ne sme izostati.

Spored in dnevi prihoda nam še niso znani, in zategadelj nam ni mogoče danes objaviti, kdaj naj se zbere gasilstvo v Ljubljani. Dneve in način udeležbe gasilstva objavimo v dnevnikih listih, pač pa moramo po naročilu pripravljalnega odbora vedeti že sedaj, katera gasilna društva in v kakšnem številu se udeležijo slavnosti v Ljubljani.

Vsa gasilna društva, združena v Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana, so naprošena, da nemudoma z dopisnicami naznanijo odboru Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana, ali se udeležijo slavnosti in v kakšnem številu.

Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana.

Dne 15. decembra 1918 se je vršilo v Ljubljani posvetovanje, ki je zgodovinskega pomena za jugoslovansko gasilstvo. Namen zborovanja je bil združitev vsega gasilstva iz ozemlja, ki spada pod Narodno vlado SHS v Ljubljani, v eno celoto, v Jugoslovansko gasilsko zvezo Ljubljana. Pri zborovanju je bilo prisotnih sedem odborov »Slovenske deželne zveze prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem«, sedem odborov »Kranjske deželne gasilske zveze« in dva odbornika »Zveze sloven-

skih prostovoljnih požarnih branib za Spodnje Štajersko«. Posvetovanje je sklical in vodil podstarosta »Slovenske gasilske zveze« tov. Barlè.

Sklicatelj je pozdravil zborovalce, zahvaljujoč se za točno udeležbo, razložil pomen in važnost zborovanja ter je na to prešel na

A. prvo točko zborovanja: »Razgovor o združitvi kranjskih gasilnih društev«.

K točki se je oglašil tov. Lavtižar, ki je pojasnil današnje razmere stavil predlog: »Slovenska deželna zveza prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem« in »Kranjska deželna gasilna zveza« naj se združita v eno zvezo in nova gasilska zveza naj se zove: Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana.

Predlog je bil z navdušenjem in soglasno sprejet.

B. K drugi točki dnevnega reda: »Razvrstitev gasilnih društev v župe«, se je oglašil tov. Rus ter predlagal: Kranjska gasilna društva združena v novi Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana, naj se uvrste v 12 gasilskih žup. Tu je navedel razvrstitev, kakor je bila objavljena v novemberskem »Gasilcu«, popolnil jo je le v toliko, da se uvrsti še: gasilno društvo v Kamniku pri Preserjih in gasilno društvo v Mlačevem pri Grosuplju k izanski gasilski župi, gasilno društvo v Rašici h kamniški gasilski župi, gasilno društvo v Medvedjem Brdu pri Rovtah k gasilski župi logaški, gasilna društva v Brusnicah, v Kandiji, v Prečni in v Stopičah k gasilski župi novomeški, gasilno društvo v Mlinu k radovljiški gasilski župi.

Predlog je bil soglasno sprejet.

C. K točki: »Reorganizacija gasilstva« se oglašil tov. Ogorelec in predlagal: Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana naj se raztegne na vso jugoslovansko ozemlje, ki spada pod Narodno vladu ljubljansko, toraj tudi na Štajersko, Koroško, Goriško in Istro.

Tudi ta predlog je bil soglasno sprejet.

Č. O razvrstitvi izvenkranjskih gasilnih društev v župe je poročal tovariš Pristovšek in predlagal: Gasilna društva na Štajerskem, Goriškem in v Istri naj se organizirajo v gasilske župe in sicer: a) štajerska gasilna društva naj se razdeli v 6 gasilskih žup; b) goriška gasilna društva naj tvorijo gasilsko župo goriško; c) istrska gasilna društva naj tvorijo gasilsko župo istrsko.

(Razvrstitev prinašamo na drugem mestu današnjega »Gasilca«.)

Predlog je bil soglasno sprejet z dodatkom, da se koroška gasilna društva organizirajo, ko se uredi meja na Koroškem.

D. K točki: »Volitev provizoričnega odbora«, se oglašil tovariš Maurer in predlagal: Radi izvršitve reorganizacije in sklicanja prvega občnega zbora Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana meseca marca 1919 naj se izvoli provizorni odbor in sicer: 1 načelnik, 2 podnačelnika, 1 tajnik, 1 tajnikov namestnik in 9 odbornikov. Izmed 9 odbornikov naj pripadajo 4 odborniki kranjskim, 2 odbornika štajerskim, 1 goriškim, 1 istrskim in 1 koroškim gasilnim društvom.

Predlog je bil soglasno sprejet.

Na to se je vršila volitev in izvoljen je bil naslednji provizorni odbor: Fran Barlè iz Ljubljane za načelnika; — dr. Rihard Bergmann iz Žalca in Fran Juvan iz Ljubljane za podnačelnika; — Fran Lavtižar iz Ljubljane za tajnika; — Ivan Koleča iz Ljubljane za tajnikovega namestnika; — Julij Slapšak iz Radovljice, Ivan Rakoše iz Straže, Josip Turk iz Ljubljane, Vinko Ogorelec iz Škofljice, Fran Pristovšek iz Žalca in Ivan Kramar iz Trbovelj za odbornike.

Po eno mesto za Koroško, Goriško in Istro ostane do ureditve razmer nezasedeno.

K naslednji točki dnevnega reda:

E. »Volitev odsekov«, se oglašil tov. Koleča in predlagal: Do občnega zbora meseca marca 1919 je napraviti društvena pravila:

- za Jugoslovansko gasilsko zvezo Ljubljana;
- za gasilske župe;
- za gasilna društva, ki so združena v Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana;
- za podporni sklad zveze.

V to svrhu naj se izvoli šestčlanski odsek, ki naj občnemu zboru predloži omenjena pravila.

Predlog je bil soglasno sprejet z dodatkom, da naj so ti člani v središču, Ljubljani, ali pa vsaj v neposredni okolici Ljubljane.

V odsek so bili izvoljeni tov. Fran Barlè, Fran Lavtižar, Josip Turk, Ivan Koleča, Janko Hojan in Fran Juvan vsi iz Ljubljane.

F. Pri točki: »Raznoterosti«, je tov. Barlè predlagal udanostno izjavo Narodni vladi, Njegovemu Veličanstvu kralju Petru in Njegovi Visokosti regentu Aleksandru.

Predlog je bil z navdušenjem soglasno sprejet.

Tov. dr. Bergman je priporočal, da se že sedaj skrbi za vaditelje gasilcev, zlasti za ona društva, ki prestopijo iz nemških organizacij v našo zvezo. Razvije se živahen razgovor in naposled se soglasno pritrudi, da se prirede vaditeljski tečaji in da si zveza pri prvi priliki za nadzornike in vaditelje nabavi avtomobil.

Tov. Juvan priporoča, da se glede razdelitve deželnostražnega zaklada potrebno odredi, zlasti, da se plačajo dolgovi društev. Tudi o tej točki se razvije živahen razgovor ter se naposled pritrudi nasvetu, da se uvede in izvrši popisovanje dolgov posameznih gasilnih društev, in da se nova zveza obrne na štajerski deželni odbor za prepustitev 3% prispevka zavarovalnic, kar ga odpade na Spodnje Štajersko.

Po dve uri trajajočim zborovanju tov. Barlè zaključi zborovanje z apelom na skupno delo v procvet naše Jugoslavije.

Razvrstitev izvenkranjskih gasilnih društev v župe.

Pri skupnem posvetovanju, ki se je vršilo dne 15. decembra 1918 v Ljubljani so bila izvenkranjska gasilna društva razvrščena nastopno:

13.

Gasilska župa žalska.

Arja vas, obč. Petrovče; Doberna; Drešinja vas, obč. Petrovče; Dol; Gabrije, obč. Celje; Gotovlje; Kaplja vas, obč. Sv. Pavel pri Preboldu; Lazkova vas, obč. Sv. Pavel pri Preboldu; Levec, obč. Petrovče; Loka; Sveti Jurij ob juž. žel. (trg); Sveti Jurij ob juž. žel. (okolica); Sveti Peter ob Savinji; Šmarje pri Jelšah; Sent Lenart-Hrastnik; Trbovlje; Žalec.

14.

Gasilska župa vranska.

Braslovče; Gomilsko; Grajska vas; Kaplja, obč. Sv. Jurij ob Taboru; Letuš, obč. Braslovče; Ojstriška vas, obč. Sv. Jurij ob Taboru; Polzela; Prekopa; Vransko.

15.

Gasilska župa gornjegrajska.

Bočna; Družmirje, obč. Šoštanj; Gornjigrad; Ljubno; Luče; Mozirje; Rečica (trg); Sveti Frančišek-Ksaver; Šmartno, obč. Bočna ob Dreti; Šmartno ob Paki; Šmartno pri Slovenjem Gradcu.

16.

Gasilska župa brežiška.

Bizeljsko; Imeno; Kozje; Mihalovec; Pišeče; Pod-sreda; Rajhenburg; Sevnica.

17.

Gasilska župa ptujska.

Hajdina; Hardek; Ivanjkovci, občina Mihalovci; Stojnci; Orehova vas; Sveti Bolfenk pri Središču; Sveti Janez (St. Janž); Sveti Lorenc na Dravskem polju; Vitan.

18.

Gasilska župa ljutomerska.

Dragotinci, obč. Okoslavci; Okoslavci; Rožički vrh, obč. Stanetinci; Sveti Jurij ob Ščavnici.

19.

Gasilska župa goriška.

Bovec; Cerčno; Čepovan; Drežnica; Idrsko; Kanal; Kobarid; Plužne, obč. Bovec; Podbrdo, obč. Grahovo; Sežana; Srpenica; Tolmin.

20.

Gasilska župa istrska.

Jelšane; Muterija; Omišalj; Volosko-Opatija.

Noša gasilskega kroja.

Leta 1917 je ministrstvo za notranje zadeve, in sicer z naredbo z dne 26. februarja 1917, drž. zak. št. 79, nošo vsakega, potemtaka tudi gasilskega kroja prepovedalo. Po § 3 omenjene naredbe so bile deželne vlade pooblašene na posebno in utemeljeno prošnjo dovoljevati nošo kroja.

Slovenska deželna zveza prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem je dne 6. januarja 1918, ko se je začel pritisk, prosila deželno vlado v Ljubljani, da gasilna društva združena v Slovenski deželni zvezi prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem smejo še nadalje nositi gasilski kroj, kakršnega so nosila doslej. Narodna vlada SHS v Ljubljani, oddelek za notranje zadeve, je na omenjeno vlogo z razpisom z dne 19. novembra 1918, št. 1728 (Pr.) odredila:

»Slovenski deželni zvezi prostovoljnih gasilnih društev za Kranjsko se dovoljuje na prošnjo z dne 6. januarja 1918, št. 61, v zvezi s § 4 in 8 ministrskega ukaza z dne 26. februarja 1917, drž. zak. št. 79, nositi do sedaj navadno društveno uniformo v gasilski službi in pri društvenih prireditvah.«

Gasilski kroj je potemtaka dovoljeno nositi le v gasilski službi in pri društvenih prireditvah, bodi v celoti, bodi posamez.

Prostost gasilskih vlog.

Dogaja se, da okrajna glavarstva zahtevajo za vloge gasilnih društev kolek, ne le za prošnje, temveč tudi za priloge. Ni tega dolgo, kar se je obrnilo novo gasilno društvo na svoje okrajno glavarstvo glede ustanovitve društva. Okrajno glavarstvo je zahtevalo od prosilca kolek za 2 K k prošnji in 5 kolkov po 1 K za pet odtisov pravil. Očividno je, da uradnik, ki je od zgoraj navedenega gasilnega društva zahteval kolke, ne pozna niti starejših niti najnovejših odredb glede kolkovanja vlog gasilnih društev.

Nepolitična društva — med te gotovo spadajo gasilna društva — katera ne nameravajo s svojim denarnim ravnanjem nikakega dobička, ampak samo ljudomile

in dobrodelne namene, uživajo po tarifni vpoštavki 75 r. pristojbinskega zakona za svoje vloge na javne oblasti in urade, izvzemši v sodnem postopanju, osebno pristojbinsko prostost.

To prostost so javne oblasti opetovano priznale, tako n. pr. bivše deželno predsedništvo za Kranjsko v Ljubljani z razpisom z dne 8. marca 1905, št. 815/pr., in okrajno glavarstvo v Ljubljani z dopisom z dne 15. marca 1905, št. 6541, na gasilno društvo v Spodnji Šiški. Najnovejša naredba poverjenišva za notranje zadeve, z dne 25. novembra 1918, katero prinašamo na drugem mestu, prostost vlog društev, toraj tudi gasilnih društev, izrecno omenja. Točka 6 te naredbe se namreč glasi: »Vse vloge društev so proste kolka.«

Gasilnim društvom vlog na okrajna glavarstva potemtaka ni treba kolkovati, v slučaju pa, da se od društva navzlic temu zahteva kolek, naj se društvo sklicuje na omenjeno naredbo poverjenišva za notranje zadeve.

Svoboda snovanj društev.

(Naredba poverjenišva za notranje zadeve.)

Avstrijski državni zakon z dne 15. novembra 1867, drž. zak. št. 134 o društvenem pravu se razveljavi. Na njegovo mesto stopijo sledeča določila:

§ 1. Ustanavljanje društev je prosto; prepovedana so le društva, ki v svojih pravilih zasledujejo namene, nasprotujoče splošno priznanim načelom nraavnosti.

§ 2. Društvo mora svojo ustanovitev, pravila in sedež društva ter člane vodstva tekom treh dni naznaniti pristojni oblasti. Enako je naznaniti vsakokratno izpremembo teh okolištin.

§ 3. Vsako prireditve, ki ni omejena na člane društva, mora društveno vodstvo naznaniti 24 ur pred prireditvijo pristojni oblasti.

§ 4. Razpust društva se izvrši:

- prostovoljno;
- na odredbo vlade, ako društvo s svojim delovanjem nasprotuje splošno priznanim načelom nraavnosti.

§ 5. Pristojna oblast je okrajno glavarstvo, v mestih z lastnim štatutom magistrat.

§ 6. Vse vloge društev so proste kolka.

§ 7. Prestopke te naredbe kaznuje pristojna oblast z denarno globo do 1000 K ali z zaporom do enega meseca.

§ 8. Ta naredba stopi v veljavo z dnem razglasitve.

V Ljubljani, dne 25. novembra 1918.

Dr. Brejc, s. r.

Novim gasilnim društvom je po tej naredbi svojo ustanovitev, pravila in sedež društva ter člane vodstva (odbor) tekom treh dni po ustanovitvi naznaniti svojem okrajnemu glavarstvu. Enako je naznaniti tudi starim gasilnim društvom vsakratno izpremembo pravil, sedeža društva in odbora svojem okrajnemu glavarstvu.

Občnih zborov glavarstvu ni treba naznanjati, ker je to prireditve, ki je omejena na člane društva.

Vse vloge gasilnih društev so kolka proste.

Hribski gasilci.

(Janko Hojan.)

V oni zlati dobi je bilo, ko so se še udejstvovali Kristusovi nauki, ko še ni hinavstvo in zahrbtno izdajal brat brata, ko nauki ljubezni še niso bili le na papirju in v ustih dobička željnih prerokov, ko so ljudje še poznali in ljubili drug drugega, ko še ni bila zasejana zavist in škodoželjnost na polju ljudske vzajemnosti, ko je bil sosed sosedu še brat in ne samo mejaš...; v oni zaželjeni dobi je torej bilo, ko je zadonel po svetu glas:

»Možje in mladeniči! Glejte zastavo sv. Florijana! Stopite v vrste in strnite se okrog nje! Ne kličemo vas na mukotrpe križarske vojske, ne pozivljemo vas na

krvavo klanje in ljuto mesarjenje za prestol in razkošno domovje kakega samodržca. Ne bomo vas gonili in pehali po tujih stepah in divjem gorovju. Ne bomo vas odtujili vaši rodni hiši, ne oropamo vas vaših dragih mater in očetov, vaših ljubkih otročičev, vaših nevest in prijateljev, ne! Naš namen je višji, naše delo posvečeno. Pripraviti se hočemo na boj proti sovražniku, ki kot prijatelj domuje na vaših ognjiščih, a porabi in hudo maščuje vsako vašo brezkrbnost in nepredvidnost, se druži s slednjim potepuhom, z vsako cigansko tolpo ter vam škoduje za dom, za svoje drage, za svoje in njih imetje. Boriti se hočemo proti ognju. Lajšati bolest onim, ki so mu zapadli. Celiti hočemo rane, bratsko pomagati onim nesrečnežem, ki bi podlegli ognju, potresu, povodnji ali drugim elementarnim nezgodam. Naš cilj je visok, naša naloga sveta. Ni mož oni, ki prezira našo armado, mi mladenič tisti, kdor se sramuje bivati pod našim praporom; kajti naše srce je vrt, kjer poganja drevo nesebične ljubezni, kjer najde zavetišče prijatelj kot sovražnik, kjer ni razlike uboštvu od bogastva, ne med plemstvom in beraštvom. Združite se torej, možje in mladeniči, ter čuvajte sebe, čuvajte svoje očete, matere, žene in neveste, čuvajte njih življenje, njih last, branite svoje in njih domove! Oklenite se našega prapora, stopite v vrste človekoljubne armade in sledite s ponosom obupnemu klicu: na pomoč!»

Ta milo vabljeni glas ni ostal osamljen v puščavi, temveč divjal je iz kraja v kraj, odmeval je od mesta do mesta, od vasi do vasi in zadel na odprta ušesa, na čuteča srca. Saj je povedal nekaj tako naravnega, tako samo po sebi umljivega, nekaj tako lahko izvedljivega, da se mu ni bilo mogoče upirati, ni ga bilo mogoče preslišati in zavreči. Kaj čuda, toraj, da je našel plodovita tla tudi pri Hribljanih!

Hrib je bil precej razsežna vas. Vaščani sami pa so imenovali svoje selo že tedaj trg in nekateri celo mesto. Kdo bi jim zameril, ako so s takim nazivanjem povzdigovali in spoštovali svoj rodni kraj, saj to so delali zgolj iz ljubezni do njega. Poznali so ga od konca do kraja in ga ljubili ter spoštovali ne le pri kozarcu vina, ampak tudi v potu svojega obraza. Konečno pa se je to njih selo res lahko primerjalo trgu ali mestu, saj je bilo vendar tako vzorno urejeno, imelo je vendar toliko poslopij in naprav, da bi jih nikakor ne mogel obiti v eni uri. Krasila ga je lepa cerkev z veličastnim zvonikom, poleg nje dvonadstropna šola, pošta, sodnija, precejšnje tovarne in tudi ostala lična poslopja mu niso bila v spodtiko.

Kar so Hribljani slišali in videli po svetu novega in koristnega, so razodeli in skušali vpeljati tudi doma. Kakor hitro je toraj, orjaški možakar, vaški birič Miha prečital v nedeljo po prvi maši s svojim zvišenim glasom poziv k snovanju prekornostne požarne brambe, stopili so možje vaščani krog košatih cerkvenih kostanjev ter so jeli prav živo razpravljati o stvari.

»Potrebno bi bilo res«, začne župan Marko, »zastati ne smemo. Naše mesto se razvija dan na dan. Požari in druge nesreče nam ne prizanašajo in gotovo bi s tako napravo pridobili za svoje mesto zopet nekaj koristnega in pametnega, toda možje, to so težave in pa stroški!«

»Ali, kaj težave, kaj stroški,« povzame besedo občinski tajnik France. »Saj smo vendar razumni in pametni in naše mesto je tudi toliko premožno, da ne bomo gledali na te stroške. Vedno smo se postavili, toraj pokažimo tudi zdaj, kdo smo! Glejte, možje, zlasti vi, ki ste bili vojaki, ali ni to nekaj lepega? Postavili se bomo v krasni obleki s svitlo čelado, nabavili si bomo zastavo, osnovali svojo godbo, prirejali veselice in zabave, to bo veselje, to bo zanimanje, to bo ponos nas vseh in celega našega mesta! Stopimo skupaj ter začnimo in ne plašimo se stroškov in težav!«

»Tudi jaz bi bil za to,« reče debelušni krčmar Jakob ter organist Polde.

»Jaz pa pravim,« seže vmes birič Miha, »da ostanemo kar pri starem. Če bi ogenj butnil na dan, kar pa nas Bog varuj in sv. Florijan, vas bom že jaz sklical skupaj kot sem vas do zdaj. Saj vam je znano, kako ob

naznanitvi vsake nočne ure tulim na vse pretege, da varujte z ognjem, ven. Ako pa strela vdari, pa itak vsi slišite in ne pomaga tako prav nič. Le držimo se navad svojih očetov in dobro nam bo šlo. Oni niso poznali tega društva, pa so vseeno srečno živeli in umrli in tako bomo tudi mi kakor tudi vsi, ki pridejo za nami in nas bodo posnemali, pa če so vojščaki sv. Florijana ali pa ne. Le nikar ne sezajmo v delokrog tega svetnika, da se mu ne zamerimo. On je od Boga določen za čuvarja našega imetja in lahko sam brani naše domove, če smo tega potrebni in vredni...«

»Le nehaj! Miha«, seže mu v besedo poštar Janko. »Ti si prav tak kot naša Žefa. Vse ti je odveč in nepotrebno, pa če bi bilo še tako pametno in koristno. Vsaka novost Ti je zoperna in se je bojiš, ker si še stare vere sin. Če bi bilo po Tvojem, potem bi morali biti še brez ognja ali pa ga vsaj še kresati in oboževati. Hrano bi vživali surovo in se potikali, zaviti v kože divjih zveri, po brlogih in pečinah kot so to delali naši pradedje. To bi bilo po Tvojem, ki misliš, da svet ne sme napredovati. A danes je drugače! Danes pravimo: pomagaj si sam in Bog Ti bo pomagal. Res bo stala ustanovitev tega prepotrebnege društva precej truda in denarja, a izvesti se da in jaz bi rekel, da preidemo k stvari ter se pogovorimo, kako to izpeljemo? Kaj praviš Ti, stric Anže?«

»Saj res, stric Anže naj pove svoje mnenje!« pritrdi župan in ostala družba. »Ta nam je že večkrat povedal kako pametno, gotovo nam bo vedel svetovati tudi zdaj.«

Stric Anže je bil čudak. Navidezno se ni zanimal niti za najmanjšo stvarico, a vse mu je bilo do pičice znano kot malokomu v vasi. Nikdar se ni silil v ospredje ne z besedo, ne z dejanjem, dasiravno je bil zmožen in premeten človek. Odkar se je vrnil iz tujine ter pustil uradniško službo v dolgočasnih mestnih pisarnah, živel je mirno in tiho na podedovanem posestvu, v družbi srečnih in zadovoljnih rojakov. Kdorkoli je iskal pri njem pomoči in tolažbe, jo je gotovo našel. Vsi so ga ljubili in spoštovali ter imenovali svojega strica. Nobene važnejše stvari se niso lotili, dokler niso povprašali za svet strica Anžeta. Zato so tudi danes nestrpnno pričakovali, kaj poreče stric. —

»Pregovor pravi: dosti besedi, dosti dobrega ne rodi,« pravi Anže ter si nažge cigaro. »Vsem mora biti jasno, da je poziv k snovanju prostovoljnih požarnih bramb nekaj vzvišenega, neovrgljivega. Ustanavljanje teh človekoljubnih društev je neprecenljive, svetovne vrednosti. Dolžnost slednje vasice je, da si omisli tako društvo. Nič ni nemogočega, samo volje je treba in pridnih rok. Kaj se plašite težav in stroškov? Ali se mar ne spominjate težav in stroškov, ki ste jih imeli in jih imate radi sedanjih požarov in nesreč? Mar li ne veste, kako zbegani in preplašeni tekate v slučaju požara od hiše do hiše? Upijete in iščete ljudi in orodja. Mučite se s snemanjem velikanskih, na pol trhljih drogov, ki so že od pamtiveka pritrjeni na stenah vaših domov, med tem pa ogenj nemoteno divja in se širi po svoji volji. Se li ne zavedate zla? Mar to niso težave in stroški? Ali ne tira tako početje nas in našega mesta v pogubo? In sedaj se strme obotavljate ter vpirate rešilnemu klicu, ki vas bratsko poziva k sreči in blagostanju? Ne družite se dalje z nesrečo, temveč sledite klicu in ustanovite društvo, ki vam je koristno in potrebno!«

»Stric Anže ima prav,« pritrdi Miha. »Jaz sem se malo prenačlil, ko sem rekel, da ostanimo pri starem. Pa saj veste, jaz in pa poštarjeva Žefa se kar ne moreva podstopiti kaj novega. Zdaj pa, ko vem, da mi ne bo treba tako tuliti po vasi, če se prikaže petelin na strehi, sem pa precej za društvo ter pravim, da se kar vsi zapišimo v to društvo!«

»To je lepo, Miha!« ga pohvali stric Anže. »Veseli me, da si tako dovteten za nauke in mislim, da tudi Žefa ne bo nasprotovala ti novosti. Toda možje, znano vam je, da brez glave storjeno, gotovo skaženo! Svetujem vam, da najprej izberete iz svoje srede par ljudi, na katerih bo društvo slonelo. Vsak grm ima svojega gospodarja, tembolj mora imeti vsako društvo svojega vod-

nika. Brez glave, brez gospodarja ni mogoče delovanje in vsaka taka naprava je zgradba smrti, hiša prepira in pogube. Izberite si načelnika, postavite blagajnika in tajnika ter dodajte jim par svetovalcev ali odbornikov in gasilno društvo bo na nogah, ki bodo nosile vas in vse, kateri bodo stopili pod prapor sv. Florijana. Izberite pa si ljudi, ki pojmujejo vzvišeno nalogo ter se ji bodo posvetili res z dušo in telesom, kajti društvo s slabim vodstvom nikdar, tudi pri najboljši volji svojih članov, ne doseže svojega namena.«

»Toda stric,« povzame besedo župan, »kako naj si nabavimo potrebne stvari, obleko, orodje itd.?«

»To ni težko vprašanje,« odgovori Anže. »Zavedati se morate, da gasilno društvo ni društvo zabave in plesa, ampak društvo samaritancev. Ono ne občuje z veseljem in smehom, temveč z jokom in nesrečo. Njegova naloga ni, zabavati in razveseljevati ljudi, ampak lajšati njih bolečine in jim nuditi vsestransko tolažbo. Zgrešiti ne sme svojega poklica, zato naj si nikar ne omisli, česar ne rabi in kar ga ponižuje v stavljenih mu ciljih.«

»Najprej si omislimo zastavo!« vikne poštar Janko. »Naša Žefa ima krasno blago na razpolago in ako ji naročimo, da nam napravi zastavo, bo gotovo priznala potrebo gasilnega društva, ker bo delo njenih rok vihralo pred nami. Saj je tudi hudiče mrzila in se je križala pred njih imenom, ko pa je za zadnjega Miklavža sešila obleko hudičem, se jih nikakor ni mogla nagledati, tako so ji bili povšeči.«

»Vaša Žefa je pametno dekle,« pravi Anže, »zato bo tudi brez zastave uvidela pomen in važnost gasilcev. Zastava gasilca ovira. Gasilec mora imeti vedno proste roke, ako hoče dosežati svoj namen. Društvena zastava je popolnoma nepotrebna in večkrat bolj škodljiva ko koristna. Za gasilce to ni unestno in skoraj poniževalno. Da pa se vaši Žefi prikupimo, naj napravi malo rudečo zastavico, s katero bomo po dnevi v slučaju požara znamenovali stojišče svojega poveljnika, po noči pa z rudečo lučjo, da bo sleherni vedel, kje ima iskati povelja in zapovedi.«

»Kaj pa godba?« povpraša organist Polde.

»Godba je gasilnemu društvu nepotrebna. Kaj bi rekli gasilcem, ki z godbo na čelu gredo proti ognju?«

»Ne mislimo tako,« seže tajnik France v besedo. »Mislimo, da bi bilo v prid društvu, ako bi imeli godbo s katero bi se postavili ob slavnostih in veselicah.«

»Rekel sem že, da gasilno društvo ni zabavno društvo. Ono lahko prireja veselice, a le v svoji sredi, med svojimi člani. Drugih javnih veselic in zabav pa se društvo nikakor ne sme udeleževati, še manj pa sodelovati. V svoji sredi, v svojo zabavo in razvedrilo, pa si lahke omislite pevski krožek ali tudi godbo, toda nikdar s tem namenom ali v takem obsegu, da bi zamorili v sebi čut gasilca. Kakor zastavi, tako se moramo odpovedati tudi godbi.«

»Obleka je pa menda ja potrebna?!« zagodrnja krčmar Jakob, kateremu Anžetova izvajanja niso bila nič kaj po volji.

»Obleka? Skoraj bi rekel, da tudi ni neobhodno potrebna, zlasti pri novoustanavljajočih se društvih, ki so v denarnih stiskah! Saj veste, da dolg pravi: začni me, delal se bom sam. Možje, ki pristopijo društvu, poznajo drug drugega, poznajo svoje vodnike, se zavedajo svojih dolžnosti in jih vrše lahko v svojih oblekah. Da pa se vendar vsaj nekoliko ločijo od drugih ljudi, imajo lahko kaka znamenja na klobukih, prsah ali rokavih. Seveda ima društvo večjo privlačno silo, zlasti pri mladih ljudeh, ako je v svoji društveni obleki; zato se pač mora svetovati, da si društvo nabavi, če mu je le količkaj mogoče, enako društveno obleko, katera pa mora biti povsem preprosta, brez vsake nepotrebne našemljenosti. Premožnejši člani naj bi si jo nabavili sami, revnejšim pa bi jo deloma ali vso napravilo društvo.«

»Stric Anže, kakor se vidi, je le boljše, da ostane vse pri starem,« pravi zdaj Miha. »Zastave ni, godbe ni, obleke ni — drugo pa že itak vse imamo.«

»Društva še nimamo, Miha! In to je pglavitna stvar. Glejte, do zdaj niste vedeli, kaj bi kdo prijel, kaj bi kdo delal pri požaru? Z osnovanjem društva pa bo vsakemu delo odkazano. Ta bo gasil, drugi dovajal vodo, tretji reševal, kar se rešiti dá, četrti podiral nevarne dele poslopja in peti varoval, kar se bo rešilo. Vsaki bo imel svoje orodje, v katerem se mora izvežbati, vsakdo bo vedel, kje in kaj prijeti.«

»Treba bi pa bilo,« pravi župan, »da bi imeli vse orodje na enem mestu.«

»To pa je prvi pogoj uspešnega delovanja. Kajti, ako šele v sili iščemo potrebnega orodja, dirjaje od hiše do hiše, potem je stvar brezpomembna, ničeva. Saj veste: hitro pomagano, je dvojno pomagano. Določiti moramo prostor za shrambo gasilnega orodja. Ta prostor mora biti kje v sredini našega mesta, na odprtem kraju, da lahko hitro in urno pridemo do njega. Ondi spravimo edino le gasilsko orodje, katero mora biti vedno v rabljivem stanju, kajti dobro orodje delo prikrajša. Zato pa je pametno, da se določi moža, kateremu se poveri ta shramba in čigar dolžnost bodi, da jo drži v redu in pripravljenosti. V slučaju požara bodi njegova dolžnost, da je na mestu in skrbno pazi, katero in pa kdo je vzel orodje. Kajti edino na tak način je mogoče ohraniti in obvarovati društveno imetje. Tudi obleka bodi izročena njegovemu varstvu in njegovi odgovornosti.«

»Omisliti pa bomo morali veliko orodja in to so stroški,« pravi župan.

»Brez nič ni nič, to je že res. Imamo pa precej stvari, ki nam pridejo prav tudi v novi dobi. Nekaj sodov za vodo, par lahkih kljukastih drogov, nekaj metel za uničevanje isker, par lahkih lestev in stara brizgalnica nam tudi prav pride. Treba je le, spraviti te stvari skupaj ter jih malo popraviti. Ostala strašila pa, ki vise, kar pomnite, po stenah vaših hiš, uničite ter se z njimi vred otre-site tudi starega duha in sprejmite v meso in kri glas pre-rojenja v želodec pa dobro kosilo, po katerem se meni in menda tudi vam že toži, zato vas zapuščam ter želim, da bi zvečer že lahko pozdravil načelnika novoustanovljenega društva.«

»Tudi mene obhajajo že slabosti, vzdihne Miha ter se obrne proti domu.

»Ker je že tako,« pravi župan, »pa se zberimo popoldan pri meni, da se pogovorimo in izvolimo odbor novega društva.«

Možje so pritrdili, ter se razšli po svojih domovih, kjer so navdušeno pripovedovali o novi vojski sv. Florijana.

(Dalje prih.)

Vežba naraščaja. *)

(Dalje.)

E. Plezalne vaje.

Kljukasta lestva. Kljukasta lestva ima 2 lestvenika, 12 klinov, brez veznega klina med kljukama, in 2 železni kljuki vrh lestve, ki sta zakrivljeni v podobi polkroga, poluelipse ali pa sta ravni z dvema, tremi ali več zobmi. Na višku sta kljuki zvezani z železnim veznim klinom.

Kline štejemo od kljuke proti spodnjemu koncu, tako da je prvi klin pod železnim veznim klinom prvi, spodnji ali zadnji pa dvanajsti.

*) V zadnji številki „Gasilca“ se je v odstavku „Vaje z mehanično lestvo“ vrnila pri nastopu in uravnavi mofeča pomota.

Nastop k lestvi je:

	1	3	4	2
	5			6
ne pa:	2	4	3	1
	6			5

Sicer pa je vesten zasledovalec vaj sam opazil napako, ki naj se popravi.

Plezalne vaje z eno lestvo.

I. Šolske vaje po štetvi.

Lestvo položimo na tla pod okno, v katero hočemo lestvo zatakiniti, tako, da je spodnji konec lestve (torej ne konec s kljuko) za korak oddaljen od stene; kljuka mora biti obrnjena kvišku.

Na povelje:

»K lestvi — na stop!«

postavi se plezalec en korak pred kljuko položene lestve, s čelom proti lestvi in steni.

Na to poveljujemo:

»K lestvi, hodoma — pohod!«

Plezalec koraka ob levi strani lestve do tretjega klina, tu se postavi v petostično stoji in napravi obrat proti lestvi.

Lestvo na steno prislomimo na povelje:

»Lestvo — prislomit!«

V začetku je prislomitev vaditi razdeljeno.

Na povelje:

»ena!«

plezalec napravi z levo nogo odkoračno stoji, se pripogne, prime lestvo z desno roko za tretji, z levo roko pa peti klin in jo dvigne do ledjine višine;

na:

»dve!«

jo dvigne v loku v vodoravno lego nad glavo;

na:

»tri!«

pritegne plezalec desno nogo k levi nogi in z levo nogo napravi zopet odkoračno stoji v levo, tako, da se lestva s spodnjim koncem dotika stene;

na:

»štiri!«

postavi spodnji konec lestve k steni na tla, napravi obrat na levo in se postavi v petostično stoji pod lestvo, z rokama pa prime lestvenika z raztegnjenima rokama pri četrtem klinu.

Na povelje:

»pet!«

pritisne plezalec lestvo na steno in na:

»šest!«

odmakne spodnji konec lestve za korak od stene in jo izpusti z rokama.

Lestvo zatikamo na povelje:

»Lestvo — zatak nit!«

Tudi zatikanje v začetku vadimo razdeljeno, in sicer na dva takta:

Na povelje:

»ena!«

plezalec prime z levo roko desni lestvenik med devetim in desetim klinom, z desno roko — za lestvo — enajsti klin s podprijemom in jo dvigne do okna;

na:

»dve!«

obrne lestvo na levo, zatakne na okno ob desni strani in izpusti.

Na lestvo plezamo na povelje:

»Plezoma — gor!«

Na napoved »plezoma« odpne plezalec karabinar od jermena in na povelje »gor« jame plezati po lestvi. Tudi to vadimo v začetku razdeljeno, in sicer na deset taktov.

Na povelje:

»ena!«

plezalec prime z desno roko za deveti klin z nadprijemom, z levo nogo pa stopi na 12 klin.

Na:

»dve!«

prime plezalec z levo roko za klin nad desno roko, t. j. za osmi klin in z desno nogo stopi na enajsti klin.

Na:

»tri!«

preprimemo z desno in prestopimo z levo nogo, in tako nanadjujemo do »deset«.

Na povelje:

»deset!«

stopimo z obema nogama na četrti klin in z rokama primemo za vezni klin med kljukama. Na to se plezalec s karabinarjem, z desno roko in brez povelja, pripne na lestvo.

V okno splezamo na povelje:

»Vstopit!«

Tudi vstop v začetku vadimo razdeljeno, in sicer na tri takte.

Na povelje:

»ena!«

plezalec z desno roko odpne karabinar, spleza do drugega klina in položi levo nogo v okno, dočim teža telesa ostane na desni nogi;

na:

»dve!«

prenese težo telesa na okno, da jo okobali;

na:

»tri!«

stopi z levo nogo znotraj na tla, desno nogo potegne za seboj in se postavi k oknu s čelom vun.

Izstopamo na povelje:

»Izstopit!«

Kakor vstopamo, tako tudi izstopamo v začetku na tri takte.

Na povelje:

»ena!«

vrže plezalec desno nogo na okno ter je okobali, kakor pri vstopu;

na:

»dve!«

se prime z obema rokama za vezni klin, z desno nogo stopi na drugi klin in težo telesa prenese na desno nogo;

na:

»tri!«

potegne levo nogo iz okna in stopi z obema nogama na četrti lestveni klin. Ko se je plezalec postavil na četrti klin, se pripne s karabinarjem na lestvo in prime z obema rokama za prvi klin.

Raz lestvo plezamo na povelje:

»Plezoma — dol!«

Na napoved »plezoma« odpne plezalec karabinar in na povelje »dol« jame plezati raz lestvo.

Kakor plezanje gor, tako tudi plezanje dol vadimo v začetku razdeljeno, in sicer na deset taktov.

Na povelje:

»ena!«

plezalec stopi z levo nogo na peti lestveni klin, z desno roko se drži za prvi klin, z levo pa ga izpusti;

na:

»dve!«

stopi z desno nogo na šesti klin, z levo roko prime za drugi lestveni klin;

na:

»tri!«

prestopi z levo nogo in preprime z desno roko. Tako menjaje nadaljujemo do »devet«.

Na: »devet!«

stopi plezalec z levo nogo k desni nogi na dvanajsti, t. j. zadnji klin, z desno roko prime osmi klin, z levo levi lestvenik med osmim in devetim klinom;

na: »deset!«

odskoči plezalec raz lestvo, se postavi v petostično stoji pod lestvo, s čelom proti lestvi, in brez povelja pripne karabinar na jermen.

Lestvo iztaknemo na povelje:

»Lestvo — izstaknit!«

Kakor zatikamo, tako tudi iztikamo lestvo v začetku razdeljeno, in sicer na dva takta.

Na povelje:

»ena!«

plezalec prime z levo roko desni lestvenik med devetim in desetim klinom, z desno roko — za lestvo — pa enajsti klin s podprijemom ter dvigne lestvo raz okno;

na: »dve!«

jo obrne na desno, postavi na lahko na tla ter odmakne spodnji konec lestve za korak od stene, sam pa se postavi v petostično stoji pred lestvo, s čelom proti njej.

Lestvo polagamo na povelje:

»Lestvo — položiti!«

Tudi polaganje vadimo v začetku razdeljeno, in sicer na šest taktov.

Na povelje:

»ena!«

prime plezalec z obema rokama lestvenika ter pritisne z raztegnjenima rokama lestvo na stežo;

na: »dve!«

spušča zgornji konec lestve polagoma nase in prišedši do četrtega klina napravi obrat na desno ter prime lestvo z desno roko za tretji, z levo roko pa za peti klin;

na: »tri!«

dvigne lestvo v vodoravno lego nad glavo, tako, da se spodnji konec lestve dotika stene, sam pa se postavi v dokoračno stoji pod lestvo,

na: »štiri!«

pritegne levo nogo k desni nogi in z desno nogo napravi dokoračno stoji, držeč lestvo v vodoravni legi nad glavo;

na: »pet!«

spusti plezalec lestvo s stegnjenima rokama v loku do ledjine višine in

na: »šest!«

jo položi na tla, za korak od stene, s kljuko kvišku, ter se postavi v pozorno stoji.

Od lestve korakamo na povelje:

»Od lestve, desno — v bok!«

Na to povelje napravi plezalec četrt obrata na desno in čaka na povelje:

»Hodoma — pohod!«

Na to povelje koraka na svoje mesto pred kljuko, in na povelje:

»S čelom — spred!«

napravi poluobrat proti lestvi.

Svoje mesto zapusti plezalec na povelje:

»Razhod!«

II. Šolske vaje brez štetve.

Ko se je plezalec zadostno izuril v plezanju po štetvi, preidemo k vaji brez štetve, toda tudi tu se mora čutiti takt posameznih gibov.

Povelja so:

- »K lestvi — nastop!«
- »K lestvi, hodoma — pohod!«
- »Lestvo — prislonit!«
- »Lestvo — zatak nit!«
- »Plezoma — gor!«
- »Vstopit!«
- »Izstopit!«
- »Plezoma — dol!«
- »Lestvo — izstaknit!«
- »Lestvo — položiti!«
- »Od lestve desno — v bok!«
- »Hodoma — pohod!«
- »S čelom — spred!«
- »Razhod!«

Društvene in župne vesti.

Gasilska župa ljubljanska je imela v nedeljo, dne 9. februarja 1919, svoj občni zbor. Na občnem zboru je bilo zastopanih 28 gasilnih društev; svojih zastopnikov pa niso odposlala na občni zbor gasilna društva: Horjul, Polhov Gradec, Zgornji Kašelj in Zalog. Zborovanje je vodil župni načelnik tov. Barle, ki je v svojem nagovoru cmenil namen občnega zbora in razmere, ki so dovedle vse slovensko gasilstvo k skupnemu delu. Tajniško in blagajniško poročilo je podal župni poslovodja tov. Hojan. Župa ima iz pretekle poslovne dobe 26 K 08 v prebitka.

Volitev se je vršila dogovorno s starimi in novimi društvi. Izvoljeni so bili tov.: Fran Barle iz Ljubljane za načelnika; Vinko Ahlin iz Ježice za podnačelnika; Vilko Maurer iz Spodnje Šiške, Fran Zupan iz Most, Anton Drašler iz Borovnice, Josip Arhar iz Vižmarij in Venceslav Malavašič iz Vrhnike za odbornike; Ivan Gašperin iz Viča in Ivan Tomšič iz Vrda za odbornikove namestnike. Za župnega poslovodjo je bil izvoljen tov. Janko **Hojan iz Ljubljane**.

Za odposlance na občni zbor Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana je bil določen ves odbor in 10 zastopnikov posameznih gasilnih društev.

Po razmotrivanju nekaterih internih zadev, je bil soglasno sprejet predlog, da se meseca maja priredi vadiateljski tečaj za vaditelje vseh v župi združenih gasilnih društev, na kar je predsednik s krepkim apelom na skupno delo zaključil zborovanje. Župa ima danes 32 društev z 1014 člani.

Gasilska župa ribniška je imela dne 9. februarja 1919 v Ribnici svoj občni zbor. Zborovanja se je udeležilo 9 gasilnih društev, dvoje gasilnih društev je izostalo, ki sta se opozorili na naknadni pristop v organizacijo. Doslej prijavljenih 9 gasilnih društev ima 282 članov. Načelnikom župe je bil izvoljen tov. Ignacij Merher iz Dolenje vasi, podnačelnikom tov. Ferdo Doganoč iz Velikih Lašč in tajnikom tov. Fran Merher iz Prigorice.

Gasilska župa kranjska je imela dne 2. februarja 1919 v Kranju svoj občni zbor. Zborovanja se je udeležilo 8 gasilnih društev, 4 društva so izostala, ki pa se naknadno prijavijo k župi. Doslej prijavljenih 12 društev ima 450 članov. Načelnikom župe je bil izvoljen tov. Janko Sajovic iz Kranja, podnačelnikom tov. Jakob Bajželj iz Strazišča in tajnikom tov. Jurij Depoli iz Kranja.

Gasilska župa kostanjeviška je imela dne 2. februarja 1919 v Kostanjevici svoj občni zbor. Zborovanja se je udeležilo 10 gasilnih društev, 4 društva so izostala, ki so se znova povabila, da pristopijo k organizaciji. Doslej prijavljenih 11 gasilnih društev ima 260 članov. Načelnikom župe je bil izvoljen tov. Lavoslav Bučar iz Kostanjevice, podnačelnikom tov. Anton Radkovič, tajnikom tov. Ivan Gerlovič.

Gasilska župa radovljiska je imela dne 9. februarja 1919 v Radovljici svoj občni zbor. Zborovanja se je ude-

ležilo 28 gasilnih društev, izostalo ni nobeno. Radovljška gasilska župa ima 28 društev z 868 člani. Načelnikom župe je bil izvoljen tov. Ivan Rus iz Bleda, podnačelnikom tov. Fran Dolžan iz Radovljice, tajnika izvoli odbor v svoji prvi seji.

Gasilska župa novomeška je imela dne 9. februarja 1919 svoj občni zbor v Novem mestu. Zborovanja se je udeležilo 19 gasilnih društev, 5 gasilnih društev pa se je znova povabilo, da se pridružijo organizaciji. Doslej prijavljenih 22 gasilnih društev ima 718 članov. Načelnikom župe je bil izvoljen tov. Jakob Preželj iz Novega mesta, podnačelnikom tov. Alojzij Hude iz Mirne peči, tajnikom tov. Fran Falkner iz Novega mesta.

Gasilska župa izanska je imela dne 9. februarja 1919 svoj občni zbor. Zborovanja se je udeležilo 12 gasilnih društev, dvoje društev je izostalo, ki sta se naknadno povabili v organizacijo. Doslej prijavljenih 12 gasilnih društev ima 293 članov. Načelnikom župe je bil izvoljen tov. Alojzij Minatti iz Studenca, podnačelnikom tov. Jakob Modic iz Tomišlja in tajnikom tov. Zdravko Mikuž iz Smarja.

Gasilska župa litijska je imela dne 9. februarja 1919 v Litiji svoj občni zbor. Zborovanja se je udeležilo 6 gasilnih društev, izostalo je le gasilno društvo v Vačah, ki se je znova povabilo k organizaciji. Prijavljenih 6 gasilnih društev ima 189 članov. Načelnikom župe je bil izvoljen tov. Fran Lajovic iz Litije, podnačelnikom tov. Janko Zupančič iz Višnje gore in tajnikom tov. Bart. Andoljšek iz Litije.

Gasilska župa kamniška je imela dne 16. februarja 1919 svoj občni zbor v Domžalah. Zborovanja se je udeležilo 15 gasilnih društev, izostalo je dvoje društev, ki o občnem zboru nista bili pravočasno obveščeni; povabljeni sta k naknadni prijavi. Prijavljenih 16 gasilnih društev ima 422 članov. Načelnikom župe je bil izvoljen tov. Anton Cerer iz Kamnika, podnačelnikom tov. Fran Grad iz Beričevega, tajnikom tov. Fran Fajdiga iz Kamnika. Jugoslovansko gasilsko zvezo je pri zborovanju zastopal tov. Barle.

Gasilska župa škofjeloška je imela dne 16. februarja 1919 v Škofji Loki svoj občni zbor. Zborovanja se je udeležilo vseh 9 gasilnih društev, izostalo je le gasilno društvo v Sorici, ki leži v zasedenem ozemlju. Prijavljenih 9 gasilnih društev ima 293 članov. Načelnikom je bil izvoljen tov. Ivan Debelak iz Škofje Loke, podnačelnikom tov. Andrej Jamnik, tajnikom Friderik Kramar, oba iz Škofje Loke.

Gasilska župa logaška ni imela občnega zbora, ker je 18 gasilnih društev v zasedenem ozemlju, le gasilno društvo v Dobračevi ni v zasedenem ozemlju, in to je neposredno pri Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana prijavilo svoje soglašanje z organizacijo.

Gasilska župa postojniška ni imela občnega zbora, ker je vseh 12 gasilnih društev v zasedenem ozemlju.

Gasilska župa moziška je imela dne 19. marca 1919 svoj občni zbor. Zborovanja se je udeležilo 10 gasilnih društev, izostalo je le gasilno društvo v Šmartnem ob Paki, ki se je povabilo k naknadni prijavi. Doslej prijavljenih 11 gasilnih društev ima 321 članov. Načelnikom župe je bil izvoljen tov. Zdravko Deleja iz Rečice, podnačelnikom tov. Ignacij Rup iz Gornjega grada; tajnik se izvoli pri prvi odborovi seji. Župa si je nadelala ime »moziška« namesto »gornjegrajska«.

Gasilska župa ptujška je imela dne 25. marca 1919 v Ptuj svoj občni zbor. Zborovanja se je udeležilo 6 gasilnih društev, 6 gasilnih društev je izostalo, ki so se povabila k naknadni prijavi. Doslej prijavljenih 6 gasilnih društev ima 148 članov. Načelnikom župe je bil izvoljen tov. Martin Fošnarič iz Št. Lorenca na Dravskem polju, podnačelnikom tov. Janez Zorko iz Hajdina in tajnikom tov. Anton Rogač iz Št. Lorenca.

Gasilska župa brežiška je imela svoj občni zbor v Brežicah. Zborovanja se je udeležilo 7 gasilnih društev, 6 gasilnih društev pa je izostalo, ki so se povabila k naknadnemu pristopu. Doslej prijavljenih 8 gasilnih dru-

štev ima 217 članov. Načelnikom župe je bil izvoljen tov. Anton Haller iz Brežic, podnačelnikom tov. Anton Kunej iz Rajhenburga in tajnikom tov. Gustav Pečnik iz Brežic.

Gasilska župa žalska, ki se je spojila v eno gasilsko župo s projektirano gasilsko župo vransko, je imela svoj občni zbor v Žalcu. Načelnikom župe je bil izvoljen tov. dr. Rihard Bergmann iz Žalca, podnačelnikom tov. Edward Kukec iz Žalca, tajnikom tov. Fran Pristovšek iz Žalca. O številu prijavljenih društev in o številu članov vseh društev doslej še nimamo poročila.

Gasilska župa ljutomerska je sporočila predsedstvu Jugoslovanske gasilske zveze — Ljubljana, da ima dne 13. aprila 1919 svoj občni zbor v Križevcih. O izidu občnega zbora do danes še nimamo poročila.

Gasilska župa ormožka je imela dne 21. aprila 1919 svoj občni zbor. Na občnem zboru je bilo zastopanih 6 gasilnih društev, dvoje društev pa je izostalo, ki sta se povabili k naknadni prijavi. Doslej prijavljenih 7 gasilnih društev ima 204 člane. Načelnikom župe je bil izvoljen tov. Fran Hanželič iz Hardeka, podnačelnikom tov. Ivan Tomažič iz Vitana in tajnikom tov. Janko Grivec.

Gasilska župa goriška in istrska čakata glaslu iz Pariza.

Razne stvari.

Vežbovnik za slovenska gasilna društva. Od več strani prihajajo uredništvu »Gasilca« in predsedstvu Jugoslovanske gasilske zveze vprašanja, kje se dobiva gasilski vežbovnik. Na vsa ta vprašanja pojasnjujemo, da ima tvrdka Mat. Gerber v Ljubljani, Kongresni trg št. 4, približno le še 40 vezanih in približno toliko nevezanih Troštovih »Službenih redov in vadbenih predpisov za gasilna društva iz leta 1908« v zalogi. Cena vezanim knjžicam je 70 v, s poštnino 85 v. Ta red, odnosno ti predpisi so pač že nekoliko zastareli, poraben pa je poučni del, signalni del in redovne vaje po Barletovi razlagi. Gasilci in društva, sezite po knjigi, ker zaloga gre h koncu in kdo ve, kdaj izide prihodnja izdaja. Pri tej priliki omenjamo, da so vaje z orodjem razložene pod naslovom »Vežba naraščaja« v »Gasilcih« z dne 29. dec. 1917, 30. junija 1918, 20. nov. 1918 in v današnji številki.

Priznanje našim gasilcem. Osrednje vodstvo Rdečega križa je dne 31. decembra 1918, pod št. 153—nob., poslalo tov. Franu Barletu in tov. Josipu Turku iz Ljubljane nastopno priznalno izjavo:

»Velepoštovani gospod!

Historični svetovni dogodki so izpremenili marsikaj in razblinili so tudi marsikatero željo.

K tem željam spada vsekako tudi stremljenje osrednjega vodstva, dati ljudem, ki so se od izbruha vojne posvetili ljudomilemu poslu Rdečega križa, vidno znamenje.

Ravno, ko je bilo že vse pripravljeno za odlikovanje, izbruhnili so prevrati in odlikovanje, kakršno je bilo pripravljeno, je moralo izostati. K onim možem, ki so si skovali pri prevažanju ranjenih in bolnih bojnikov neprecenljivih zaslug, prištevamo Vas, velenjeni gospod, v prvi vrsti in zategadelj smatramo za svojo dolžnost, da Vam izrekamo za Vašo požrtvovanje tem potom najtoplejšo zahvalo in neomejeno priznanje. Blagovolite, velenjeni gospod, vzeti to našo skromno, pa tem srčnejšo zahvalo na znanje in bodite v prijetni zavesti, da ste v dneh bridkih preizkušenj z vztrajnostjo in požrtvovalnostjo res nekaj storili za težkopreizkušeno človeštvo.«

Tovariša Barle in Turk sta sporočila osrednjemu vodstvu Rdečega križa na Dunaju, da stavita zavest o uspešnem delovanju za človeštvo nad vsako odlikovanje, sicer pa, da se najtopleje zahvalujeta za dobromisleče priznanje.

Pozor! ::::::::::::::: Pozor!

Gasilna društva!

Glavna zaloga in lastno izdelovanje vseh potrebščin za gasilna društva kakor:

pasove, naramnice, rokavice, signalne rogove, hunne

piščalke, vrvice, vrvi za plezalce, cevi, cevne obveze

čelade, čepice, sekirice, kuple zlate in usnjate

ovijaki, bakle, platneni vedri, cvilih itd.

Sploh vse v gasilna društva spadajoče predmete. Vzorci cevi, kakor cvilih za delavne obleke na razpolago. — Dalje, prevzema tvrdka tudi popravilo poškodovanih čelad in sekiric!

Obilnim cenjenim naročbam se priporoča

Benedikt & Co.

Ustanovitev tvrdke 1830.

Ljubljana. ::::::::::::::: Ljubljana.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Delniška glavnica
10,000.000 K

Rezervni fondi okroglo
1,500.000 K

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v Ljubljani, in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju. Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje

aprovizacijske kredite.

Odlikovan na 38 razstavah z zlatimi in srebrnimi svetinjami.

Na gasilski razstavi v Pragi l. 1903 s srebrno svetinjo in diplomom.

Na mednarodni gasilski razstavi v Petrogradu 1912 z diplomom trgovskega in obrtnega ministrstva.

V. I. Stratilek, Vys. Mýto, kraljevine Češke.

Prva vzhodnočeška tovarna požarnih motornih in ročnih brizgalnic, modernih črpalk, gasilskega orodja, livarna železa in kovin.

Pristen češki strokovni zavod!

Brizgalnice parne, bencinove, električne in avtomobilne, najlepših in priznanih izdelkov. Ročne, četverkolne in dvokolne brizgalnice. Normalne brizgalnice. po predpisu Z. U. H. J.

Novosti:

Motorna brizgalnica z brzobežnim visokokotlakim črpalom, velikanski učinek z veliko prihranitvijo H. P. sile. Patent priglašen v vseh državah! — **Brizgalnica** z obojestranskim sesalom in metalom, s kratkim dvigom, lahko gonjo, vse preizkušene po razumnih sl. Z. U. H. J. — **Berglaste brizgalnice**, izvrstnega sestava, najlepši, po strokovnjakih vsestransko priporočen izdelek. Več kot 2000 komadov v polno zadovolnost v rabi. — **Hidrofori in vrtno brizgalnice**. Navijaki in vozovi za moštvo in orodje. — **Lestve** in vsa druga **plezalna priprava**. Plahte in patentirane mreže za skok. — **Cevi in sesalnice** najboljša vrste, I. a jakosti, odgovarjajoč gasilskim namenom; cene zmerne. Kupujte, dokler je še zaloga! — **Gumijeve sesalnice** najboljše vrste v zalogi. — **Praktični pripomočki** za popravo poškodovanih cevi. — Vsakovrstna gasilska priprava in oprava za moštvo: čelade, delavna obleka, rogovi, trobke, piščalke, vrvice in znaki. — Pripomočki proti dimu, svetilke in razsvetljevalna priprava z elektriko in acetilenom, priznana po tovariših. — Garancija za dobro blago. — Solidna postrežba. — Ceniki na prošnjo brezplačno in franko. — Vsestransko pohvalno priznanje in priporočilo.

Plačilni pogoji po dogovoru — ugodni. Šestletna garancija.

JERNEJ LOŽAR, LJUBLJANA

krojaški mojster — Sv. Petra cesta 22
priporoča

svojo krojaško delavnico za izdelovanje gasilskih
krojjev (uniformskih oblek za gasilce)

Solidno delo. — Fini kroj. — Točna pestrožba.
— Nizke cene. —

Izgotovljene obleke in suknje

za moške, ženske, dečke in otroke dobite
v obilni izbiri po zanesljivo nizkih cenah v
manufaktorni in konfekcijski trgovini

„Pri Škofu“

v Ljubljani „Pred Škofijo“ št. 3, Medarska ulica,
Lingerjeva ulica (podružnica tvrde R. Miklauc).

Velika izbira blaga za obleke, za perilo, postelje,
odeje itd. — Na željo izdelava se obleka tudi po
lastnemu krojaču. — Cenik razpošilja se na zahtevo
poštne prosto.

Kmetska posojilnica Ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno
zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po čistih

4 $\frac{1}{4}$ $\frac{0}{0}$

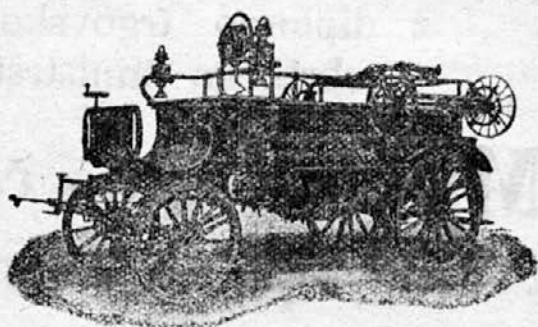
brez odbitka rentnega davka,
katerega plačuje posojilnica
sama za svoje vložnike.

REZERVNI ZAKLAD
K 1,000.000

HRANILNE VLOGE
K 23,000.000.

Ustanovljena leta 1881.

Tovarna brizgalnic in gasilskega orodja

KONRAD ROSENBAUER, Linc na D.

Zastopnik za celo Jugoslavijo:

FRAN SAMSA v Zagrebu,
Gunduličeva ulica št. 23.

Bencinmotorna brizgalnica „Marka Linc“.

Dovršeni izdelki, elegantna oblika, brežhibno, zanesljivo delo.

Tudi vsakovrstne brizgalnice za ročno gonjo, priznane neprekosljive patentirane odkladalne Koebejeve brizgalnice, vsakovrstno gasilsko orodje, sanitetno orodje in lestve moderne in brežhibno izvršene.